

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 26. novembra 2013*

„Odvolanie — Hospodárska súťaž — Kartely — Trh s plastovými priemyselnými vrecami — Pripísateľnosť porušenia, ktorého sa dopustila dcérska spoločnosť, materskej spoločnosti — Zohľadnenie celkového obratu skupiny na výpočet hornej hranice pokuty — Neprimeraná dĺžka konania pred Všeobecným súdom — Zásada účinnej súdnej ochrany“

Vo veci C-58/12 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 27. januára 2012,

Groupe Gascogne SA, so sídlom v Saint-Paul-les-Dax (Francúzsko), v zastúpení: P. Hubert a E. Durand, avocats,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: F. Castillo de la Torre a N. von Lingen, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, M. Safjan, sudcovia J. Malenovský, E. Levits, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, D. Šváby a M. Berger (spravodajkyňa),

generálna advokátka: E Sharpston,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 5. februára 2013,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 30. mája 2013,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok

- 1 Svojím odvolaním spoločnosť Groupe Gascogne SA (ďalej len „odvolateľka“) navrhuje zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. novembra 2011, Groupe Gascogne/Komisia (T-72/06, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým tento súd zamietol jej žalobu smerujúcu k čiastočnému zrušeniu a zmene rozhodnutia Komisie K(2005) 4634 v konečnom znení z 30. novembra 2005 týkajúceho sa konania podľa článku [81 ES] (Vec COMP/F/38.354 – Priemyselné vrecia) (ďalej len „sporné rozhodnutie“) alebo subsidiárne zrušenie napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom potvrdil výšku pokuty, ktorá jej bola uložená týmto rozhodnutím.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1/2003

- 2 Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1, Mim. vyd. 08/002, s. 205), ktoré nahradilo nariadenie Rady (EHS) č. 17 zo 6. februára 1962, Prvé nariadenie implementujúce články [prvé vykonávacie nariadenie k článkom – *neoficiálny preklad*] [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES L 13, 1962, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), vo svojom článku 23 ods. 2, ktorý nahradil článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17, stanovuje:

„Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti:

- a) porušujú článok [81 ES] alebo článok [82 ES]...

...

Pokuta uložená každému podniku alebo združeniu podnikov nepresiahne 10 % jeho celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.

...“

Smernica 83/349/EHS

- 3 Z prvého odôvodnenia siedmej smernice Rady 83/349/EHS z 13. júna 1983, o konsolidovaných účtovných závierkach, vychádzajúca z článku [44 ods. 2 písm. g) ES] (Ú. v. ES L 193, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 58), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/51/ES z 18. júna 2003 (Ú. v. ES L 178, s. 16; Mim. vyd. 17/001, s. 273, ďalej len „smernica 83/349“) vyplýva, že táto smernica má najmä za cieľ koordinovať vnútroštátne právne predpisy upravujúce ročné účtovné závierky niektorých typov obchodných spoločností, osobitne spoločností, ktoré sú členmi skupín podnikov.
- 4 Podniky, ktoré majú povinnosť zostaviť konsolidované účtovné závierky, sú definované v článku 1 ods. 1 a 2 smernice 83/349. Podľa tohto odseku 1 ide najmä o každú materskú spoločnosť, ktorá:

„a) má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo spoločníkov v inom podniku (dcérskom podniku);

alebo

- b) má právo vymenúvať alebo odvolávať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu iného podniku (dcérskeho podniku) a je súčasne akcionárom alebo spoločníkom tohto podniku;
- alebo
- c) má právo uplatňovať rozhodujúci vplyv na podnik (dcérsky podnik), ktorého je akcionárom alebo spoločníkom...“
- 5 Podľa článku 16 ods. 3 tejto smernice „[k]onsolidovaná účtovná zvierka poskytne verný a pravdivý obraz o aktívach a pasívach, finančnej situácii a zisku alebo strate podnikov zaradených do nej a braných ako celok“.

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

- 6 Odvolateľka je akciová spoločnosť založená podľa francúzskeho práva, ktorá od roku 1994 vykonáva kontrolu nad Gascogne Sack Deutschland GmbH, predtým Sachsa Verpackung GmbH (ďalej len „Sachsa“).
- 7 Odvolateľka vlastní priamo 10 % obchodného podielu spoločnosti Sachsa. Jej dcérska spoločnosť, Gascogne Deutschland GmbH, vlastní zvyšných 90 % obchodného podielu spoločnosti Sachsa.
- 8 V roku 2001 British Polythene Industries plc informovala Komisiu o existencii kartelu v odvetví priemyselných vriec.
- 9 Komisia po inšpekciách, ktoré vykonala v júni 2002, začala 29. apríla 2004 správne konanie a prijala oznámenie o výhradách proti viacerým spoločnostiam, vrátane odvolateľky.
- 10 Dňa 30. novembra 2005 Komisia prijala sporné rozhodnutie, ktorého článok 1 ods. 1 písm. k) stanovuje, že spoločnosť Sachsa a odvolateľka porušili článok 81 ES tým, že sa podieľali prvýkrát od 9. februára 1988 do 26. júna 2002 a druhýkrát od 1. januára 1994 do 26. júna 2002 na súbore dohôd a zosúladených postupov v odvetví plastových priemyselných vriec v Belgicku, Nemecku, Španielsku, Francúzsku, Luxembursku a Holandsku, ktoré spočívali v stanovovaní pevných cien a zavedení spoločných modelov na výpočet cien, rozdelení trhov a pridelovaní predajných kvót, pridelovaní zákazníkov, obchodov a objednávok, predkladaní ponúk zosúladených s určitými verejnými obstarávaniami a výmene špecifických informácií.
- 11 Z tohto dôvodu Komisia uložila spoločnosti Sachsa v článku 2 prvom odseku písm. i) sporného rozhodnutia pokutu vo výške 13,2 milióna eur, pričom spresnila, že odvolateľka bola uznaná za spoločne a nerozdielne zodpovednú vo výške 9,9 milióna eur.

Napadnutý rozsudok

- 12 Návrhom doručeným do kancelárie Súdu prvého stupňa 23. februára 2006 podala odvolateľka žalobu proti spornému rozhodnutiu. V podstate navrhuje, aby Súd prvého stupňa zrušil toto rozhodnutie v rozsahu, v akom sa jej týka, zmenil ho v rozsahu, v akom ukladá spoločnosti Sachsa pokutu, ktorá presahuje 10 % jej obratu alebo subsidiárne znížil výšku pokuty, ktorá bola spoločne a nerozdielne uložená jej a spoločnosti Sachsa.
- 13 Na podporu svojej žaloby odvolateľka uvádzala tri žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod, predložený ako hlavný, vychádzal z porušenia článku 81 ES, lebo Komisia jej nesprávne pripísala postupy spoločnosti Sachsa od 1. januára 1994 a z tohto dôvodu nesprávne dospela k záveru, že je spoločne a nerozdielne

zodpovedná za zaplatenie časti pokuty, ktorá bola uložená spoločnosti Sachsa. V druhom žalobnom dôvode uvedenom subsidiárne odvolateľka tvrdí, že Komisia porušila článok 81 ES tým, že nesprávne vyložila pojem podnik v zmysle tohto článku a porušila článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 tým, že na účely výpočtu výšky pokuty nesprávne použila konsolidovaný obrat skupiny, na čele ktorej sa nachádzala. Tretí žalobný dôvod uplatnený ešte subsidiárnejšie bol založený na porušení zásady proporcionality, lebo Komisia uložila odvolateľke neprimeranú pokutu.

14 Listom z 19. októbra 2010 odvolateľka požiadala o opätovné otvorenie písomnej časti konania, lebo v priebehu konania vyšla najavo nová právna okolnosť, a síce nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy, presnejšie článku 6 ZEÚ, ktorý priznáva Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) rovnakú právnu silu, akú má primárne právo.

15 Počas pojednávania, ktoré sa konalo 2. februára 2011, odvolateľka uplatnila nad rámec dôvodov uvedených vo svojej žalobe viacero dôvodov vychádzajúcich z Charty a najmä uvádzala porušenie prezumpcie nevinoty zakotvenej v článku 48 tejto Charty. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bodoch 27, 28 a 30 napadnutého rozsudku konštatoval:

„27 ...[V]ýhrady žalobkyne založené na porušení zásady prezumpcie nevinoty a práva na obhajobu, ktoré sú zaručené článkom 48 [C]harty... dopĺňajú tvrdenia uvedené v rámci žalobných dôvodov a nesúvisia s pôvodne uvedenými tvrdeniami dostatočne úzko na to, aby ich bolo možné považovať za súčasť riadneho vývoja diskusie v súdnom konaní. Tieto výhrady teda treba považovať za nové.

28 Preto je potrebné určiť, či nadobudnutie platnosti Zmluvy o Európskej únii 1. decembra 2009, a najmä jej článku 6, ktorý priznáva [C]harte rovnakú právnu silu, akú majú Zmluvy, predstavuje novú skutočnosť, ktorá odôvodňuje uplatnenie nových výhrad. V tejto súvislosti treba uviesť, že v čase prijatia [sporného] rozhodnutia boli už tieto zásady zaručené ako všeobecné zásady práva Únie...

...

30 Preto treba konštatovať, že žalobkyňa sa nemôže odvolávať na zmeny, ktoré právny poriadok Únie zaznamenal v súvislosti s nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, aby v štádiu pojednávania uplatnila, že došlo k porušeniu článku 48 [C]harty. ...“

16 Pokiaľ ide o tri žalobné dôvody neplatnosti uplatnené odvolateľkou v jej žalobe, Všeobecný súd ich zamietol ako nedôvodné.

17 Pokiaľ ide o prvý žalobný dôvod týkajúci sa nesprávneho pripísania postupov vykonaných spoločnosťou Sachsa, Všeobecný súd najskôr v bodoch 69 a 70 napadnutého rozsudku pripomenul ustálenú judikatúru Súdneho dvora, z ktorej vyplýva, že keď materská spoločnosť vlastní 100 % základného imania dcérskej spoločnosti, ktorá porušila pravidlá hospodárskej súťaže, platí vyvrátiteľná domnienka, že táto materská spoločnosť v skutočnosti vykonáva rozhodujúci vplyv na správanie dcérskej spoločnosti. Všeobecný súd ďalej v bode 72 uvedeného rozsudku konštatoval, že platí, že „odvolateľka vlastnila priamo či nepriamo 100 % základného imania spoločnosti Sachsa, a že teda mohla kontrolovať správanie spoločnosti Sachsa na trhu“. Napokon Všeobecný súd preskúmal v bodoch 73 až 93 napadnutého rozsudku tvrdenia uvedené odvolateľkou na preukázanie skutočnosti, že spoločnosť Sachsa určovala sama svoje konanie a bola teda samostatná. Po tom, čo v bode 74 uvedeného rozsudku uviedol, že „[h]oci je pravda, že niektoré z faktorov uvedených žalobkyňou nasvedčujú tomu, že Sachsa mala širokú mieru samostatnosti, faktom zostáva, že žalobkyňa skutočne zasahovala do činnosti svojej dcérskej spoločnosti, že jej uložila značné obmedzenia pri usmerňovaní jej správania na trhu, a teda skutočne kontrolovala svoju dcérsku spoločnosť“.

18 V bode 93 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol toto:

„Z preskúmania všetkých dôkazov a tvrdení uvedených žalobkyňou a Komisiou teda vyplýva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia tým, že konštatovala, že žalobkyňa pravidelne sledovala vedenie svojej dcérskej spoločnosti, a pripísala žalobkyni zodpovednosť za porušenie, ktorého sa dopustila jej dcérska spoločnosť. Bez toho, aby sa Komisia musela oprieť o domnienku skutočnej kontroly, ktorá vyplýva zo stopercentného podielu žalobkyne na základnom imaní spoločnosti Sachsa, totiž Komisia mohla na základe všetkých dôkazov, ktoré mala k dispozícii, v prejednávacom prípade konštatovať, že materská spoločnosť skutočne kontrolovala svoju dcérsku spoločnosť.“

19 Pokiaľ ide o druhý žalobný dôvod uvedený odvolateľkou na podporu jej žaloby, v rozsahu, v akom vychádzal z porušenia článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 Všeobecný súd v bodoch 110 až 113 napadnutého rozsudku rozhodol:

„110... horná hranica výšky pokuty stanovená v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 sa musí vypočítať na základe celkového obratu podniku v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže, teda celkového obratu všetkých spoločností, ktoré patria do skupiny, ktorej holdingovou spoločnosťou je žalobkyňa.

111 ... zohľadnenie konsolidovaného obratu materskej spoločnosti na účely uplatnenia hornej hranice vo výške 10 % obratu predmetného podniku si nevyžaduje, aby sa preukázalo, že každá dcérska spoločnosť v skupine neurčuje svoje správanie na trhu samostatne.

112 Zohľadnenie konsolidovaného obratu hlavnej materskej spoločnosti... neznamená pripísanie zodpovednosti za konštatované porušenie dcérskymi spoločnosťami skupiny, na čele ktorej sa nachádza táto hlavná materská spoločnosť. Jediným účelom hornej hranice uvedenej v tomto ustanovení je zabrániť uloženiu pokuty, ktorá je neprimeraná vzhľadom na celkovú veľkosť hospodárskeho subjektu ku dňu prijatia rozhodnutia, pričom celkový obrat sa vypočíta na základe celkového obratu spoločností tvoriacich skupinu...

113 Z tohto dôvodu zohľadnenie konsolidovaného obratu hlavnej materskej spoločnosti na účely výpočtu hornej hranice vo výške 10 % obratu nevyžaduje, aby dcérske spoločnosti tvoriace skupinu pôsobili na tom istom trhu, ani aby existovala súvislosť medzi týmito dcérskymi spoločnosťami a porušením.“

20 Po preskúmaní všetkých žalobných dôvodov predložených odvolateľkou na podporu jej žaloby, Všeobecný súd zamietol túto žalobu v celom rozsahu.

Návrhy účastníkov konania a konanie pred Súdnym dvorom

21 Odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok,
- subsidiárne, zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom potvrdil sankciu, ktorá jej bola uložená sporným rozhodnutím a vrátil vec Všeobecnému súdu, alebo priamo stanovil pokutu vo výške, ktorá nepresahuje 10 % celkového obratu, ktorý dosiahla ona sama a spoločnosť Sachsa, a to s prihliadnutím k neprimeranej dĺžke konania pred Všeobecným súdom,
- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

- 22 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:
- zamietol odvolanie a
  - zaviazal odvolateľku na náhradu trov konania.
- 23 Listom z 11. septembra 2012, požiadala odvolateľka podľa článku 42 ods. 2 prvého pododseku Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, v znení uplatniteľnom k tomuto dátumu, o opätovné otvorenie písomnej časti konania z dôvodu, že vyšla najavo nová okolnosť, a síce, že finančná situácie, v ktorej sa nachádza, je výrazne deficitná.
- 24 Podľa článkov 24 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a 61 jeho rokovacieho poriadku, Súdny dvor vyzval účastníkov konania, Európsky parlament a Radu Európskej únie, ako aj členské štáty, aby odpovedali na otázky týkajúce sa kritérií, ktoré umožňujú vyhodnotiť primeranosť dĺžky konania pred Všeobecným súdom, ako aj opatrení, ktoré umožňujú napraviť dôsledky neprimeranej dĺžky tohto konania.

O odvolaní

O prvom a druhom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 25 Vo svojom prvom odvolacom dôvode odvolateľka Všeobecnému súdu vytýka, že vyhlásil za neprípustné výhrady založené na porušení prezumpcie neviny a práva na obhajobu, ktoré rozvinula na pojednávaní na základe Charty. Všeobecnému súdu jednak vytýka, že rozhodol, že tieto výhrady dostatočne úzko nesúvisia s tvrdeniami pôvodne uvedenými v žalobe, na základe ktorej sa začalo konanie, a jednak že nadobudnutie platnosti Zmluvy EÚ nepredstavuje novú okolnosť, ktorá odôvodňuje, aby takéto výhrady boli uplatnené po podaní žaloby.
- 26 Vo svojom druhom odvolacom dôvode odvolateľka Všeobecnému súdu vytýka, že len preto, že vlastnila celé základné imanie svojej dcérskej spoločnosti, a síce spoločnosti Sachsa, jej bolo možné pripísať protisúťažné správanie tejto dcérskej spoločnosti. Tým Všeobecný súd porušil prezumpciu neviny zaručenú článkom 48 Charty a porušil svoju povinnosť odôvodniť svoje rozsudky.
- 27 Komisia tvrdí, že prvý odvolací dôvod je zjavne nedôvodný.
- 28 Domnieva sa, že druhý odvolací dôvod je neprípustný, lebo nebol uplatnený na prvom stupni. Podľa Komisie je tento dôvod aj neúčinný, lebo Komisia sa na účely rozhodnutia o spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti odvolateľky za porušenie, ktorého sa dopustila spoločnosť Sachsa, neopierala len o domnienku výkonu rozhodujúceho vplyvu vyplývajúcu z toho, že vlastní 100 % základného imania tejto spoločnosti. Tento odvolací dôvod je v každom prípade nedôvodný.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 29 Prvé dva odvolacie dôvody, ktoré sa týkajú dodržania prezumpcie neviny a práva na obhajobu, je potrebné preskúmať spoločne.
- 30 Pokiaľ ide o prvý odvolací dôvod uvedený odvolateľkou na podporu svojho odvolania a v rozsahu, v akom odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že rozhodol, že výhrady, ktoré boli rozvinuté na pojednávaní opierajúce sa o Chartu, nepredstavujú doplnenie tvrdení pôvodne uvedených v žalobe,

stačí uviesť, že vo svojom odvolaní výslovne priznáva, že v žalobe vôbec výslovne neodkázala na Chartu, ale v tomto štádiu písomnej časti konania položila otázku praktickej nemožnosti predložiť dôkaz o negatívnej skutočnosti, akou je neexistencia príkazov, ktoré materská spoločnosť dala svojej dcérskej spoločnosti. Odvolateľka tiež uznáva, že o Charte sa zmienila až v neskoršom štádiu konania, konkrétne v štádiu repliky, keď odkázala na zásadu právnej úpravy trestných činov a trestov zákonom, ktorá je zakotvená v článku 49 Charty.

- 31 Za týchto podmienok odvolateľka nemôže spochybňovať posúdenie vykonané Všeobecným súdom v bode 27 napadnutého rozsudku, podľa ktorého výhrady, ktoré v priebehu pojednávania uviedla, založené na porušení zásady prezumpcie neviny a práva na obhajobu, ktoré sú zaručené článkom 48 Charty, nesúviseli s tvrdeniami pôvodne rozvinutými v žalobe, na základe ktorej sa začalo konanie, dostatočne úzko na to, aby ich bolo možné považovať za súčasť riadneho vývoja diskusie v súdnom konaní. Preto Všeobecný súd správne považoval takéto tvrdenia za nové.
- 32 Pokiaľ ide o otázku, či by malo byť nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy považované, ako tvrdí odvolateľka, za okolnosť, ku ktorej došlo v priebehu konania pred Všeobecným súdom, a ktorá z tohto dôvodu odôvodňovala v súlade s článkom 48 ods. 2 prvým pododsekom Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu predloženie nových dôvodov, treba pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že toto nadobudnutie platnosti, ktorým dochádza k zaradeniu Charty do primárneho práva Únie, nemožno považovať za novú právnu okolnosť v zmysle článku 42 ods. 2 prvého pododseku jeho rokovacieho poriadku. V tejto súvislosti Súdny dvor zdôraznil, že už aj pred nadobudnutím účinnosti tejto Zmluvy viackrát konštatoval, že právo na spravodlivý proces, ako vyplýva najmä z článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, je základným právom, ktoré Európska únia dodržiava ako všeobecnú zásadu podľa článku 6 ods. 2 EÚ (pozri najmä rozsudok z 3. mája 2012, Legris Industries/Komisia, C-289/11 P, bod 36).
- 33 Tento výklad, ktorý Súdny dvor poskytol na účely uplatnenia jeho rokovacieho poriadku, platí *mutatis mutandis* pre uplatnenie súvisiacich ustanovení Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.
- 34 Za týchto podmienok treba prvý odvolací dôvod uvedený odvolateľkou na podporu jej odvolania považovať za nedôvodný.
- 35 Pokiaľ ide o druhý odvolací dôvod uvedený odvolateľkou na podporu jej odvolania a v rozsahu, v akom odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že porušil prezumpciu neviny zaručenú článkom 48 Charty, keď rozhodol, že zodpovednosť za porušenie spáchané dcérskou spoločnosťou, a to spoločnosťou Sachsa, jej bolo možné pripísať, lebo vlastnila celé základné imanie tejto spoločnosti, treba uviesť, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že ak by sa účastníkovi konania umožnilo predložiť dôvod po prvýkrát až v konaní pred Súdnym dvorom, ktorý nebol predložený v konaní pred Všeobecným súdom, bolo by mu umožnené predložiť Súdnemu dvoru vec širšieho rozsahu, ako bola tá, ktorou sa zaoberal Všeobecný súd. V rámci odvolania je právomoc Súdného dvora v zásade obmedzená na preskúmanie toho, ako Všeobecný súd posúdil žalobné dôvody, ktoré boli pred ním prejednané.
- 36 V rozsahu, v akom je druhý odvolací dôvod odvolateľky založený na porušení článku 48 Charty, musí byť zamietnutý ako neprípustný.
- 37 V rozsahu, v akom odvolateľka tvrdí, v rámci rovnakého dôvodu, že Všeobecný súd nesplnil svoju povinnosť odôvodnenia, keď neodpovedal na tvrdenia, ktoré uviedla, aby preukázala, že domnienka skutočného uplatňovania rozhodujúceho vplyvu v praxi funguje ako vyvrátiteľná domnienka, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdného dvora povinnosť odôvodnenia rozsudkov, ktorá prináleží Všeobecnému súdu podľa článku 36 a článku 53 prvého odseku Štatútu Súdného dvora, neukladá Všeobecnému súdu povinnosť vypracovať také odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom a jednotlivo rozoberalo všetky tvrdenia účastníkov sporu. Odôvodnenie teda môže byť

implicitné, ak umožní dotknutým osobám oboznámiť sa s dôvodmi, ktoré viedli k prijatiu príslušných opatrení, a Súdnemu dvoru poskytne dostatok podkladov potrebných na uskutočnenie preskúmania v rámci odvolania.

- 38 V tejto súvislosti Všeobecný súd správne v bodoch 69 a 70 napadnutého rozsudku pripomenul ustálenú judikatúru Súdneho dvora, ktorú Súdny dvor potvrdil po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy (pozri najmä rozsudok z 18. júla 2013, Schindler Holding a i./Komisia, C-501/11 P, body 107 až 111), z ktorej vyplýva, že keď materská spoločnosť vlastní 100 % základného imania dcérskej spoločnosti, ktorá porušila pravidlá hospodárskej súťaže, platí vyvrátiteľná domnienka, že táto materská spoločnosť v skutočnosti vykonáva rozhodujúci vplyv na správanie svojej dcérskej spoločnosti. Podľa tejto judikatúry teda Komisia môže voči materskej spoločnosti vyvodiť solidárnu zodpovednosť za zaplatenie pokuty, ktorá bola uložená dcérskej spoločnosti, ibaže by táto materská spoločnosť, ktorej prináleží vyvrátenie tejto domnienky, predložila dostatočné dôkazy, ktoré preukazujú, že jej dcérska spoločnosť sa na trhu správa samostatne (pozri najmä rozsudok z 19. júla 2012, Alliance One International a Standard Commercial Tobacco/Komisia a Komisia/Alliance One International a i., C-628/10 P a C-14/11 P, bod 47).
- 39 Všeobecný súd sa ďalej venoval v bodoch 73 až 93 napadnutého rozsudku preskúmaniu tvrdení uvedených odvolateľkou na preukázanie, že nezasahovala do fungovania spoločnosti Sachsa. Hoci Všeobecný súd v bode 74 pripustil, že tieto tvrdenia naznačujú, že spoločnosť Sachsa mala veľkú samostatnosť, po dôkladnom preskúmaní dôkazov predložených účastníkmi konania dospel v bode 93 k záveru, že Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že odvolateľka pravidelne dohliadala na riadenie svojej dcérskej spoločnosti a pripísala jej zodpovednosť za porušenie, ktorého sa dopustila jej dcérska spoločnosť.
- 40 Na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľka, prístup Všeobecného súdu v napadnutom rozsudku nepreukazuje, že domnienka rozhodujúceho vplyvu uplatňovaného materskou spoločnosťou na svoju dcérsku spoločnosť, ktorú má v úplnom alebo takmer úplnom vlastníctve, má v skutočnosti nevyvrátiteľný charakter.
- 41 Ako Súdny dvor už rozhodol, samotná skutočnosť, že subjekt v danom prípade neposkytne dôkazy, ktorými možno vyvrátiť domnienku skutočného uplatňovania rozhodujúceho vplyvu materskou spoločnosťou na dcérsku spoločnosť neznamená, že uvedenú domnienku nemožno v nijakom prípade vyvrátiť (rozsudok z 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisia, C-521/09 P, Zb. s. I-8947, bod 66).
- 42 Za týchto podmienok, keď odvolateľka tvrdí, že posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa tvrdení, ktoré ona uviedla, svedčí len vzhľadom na jeho záver – z hľadiska odvolateľky záporný – o existencii nevyvrátiteľnej domnienky, treba takúto argumentáciu zamietnuť (pozri v tomto zmysle rozsudok Elf Aquitaine/Komisia, už citovaný, bod 67).
- 43 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné zamietnuť druhý odvolací dôvod ako čiastočne neprípustný a čiastočne nedôvodný.

O treťom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 44 Vo svojom treťom odvolacom dôvode odvolateľka Všeobecnému súdu vytýka, že nesprávne vyložil pojem podnik, keď dospel k záveru, že Komisia správne zohľadnila na účely výpočtu hornej hranice pokuty stanovenej v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 celkový obrat všetkých spoločností patriacich do skupiny, ktorej bola hlavnou materskou spoločnosťou. Podľa odvolateľky by celkový obrat mohol slúžiť ako horná hranica pre výpočet pokuty uloženej za vykonanie protisúťažnej praktiky

jednou z jej dcérskych spoločností, len ak by celá táto skupina predstavovala jediný podnik. Ani sporné rozhodnutie a ani v napadnutý rozsudok sa však nesnažia preukázať existenciu takéhoto jediného subjektu.

- 45 Okrem tohto nedostatku odôvodnenia sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 108 napadnutého rozsudku rozhodol, že celkovú veľkosť hospodárskeho subjektu treba posúdiť „na základe celkového obratu všetkých spoločností vytvárajúcich skupinu, na čele ktorej stojí hlavná materská spoločnosť, a len celkový obrat spoločností vytvárajúcich uvedenú skupinu môže predstavovať údaj o veľkosti a hospodárskej sile predmetného podniku“. Všeobecný súd tým zamenil pojmy skupina a podnik.
- 46 Komisia tvrdí, že tento odvolací dôvod nie je dôvodný. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že celkový obrat podniku poskytuje údaj o jej hospodárskom význame a o jej vplyve na trhu. Preto sa Komisia domnieva, že bolo správne pri určení hornej hranice pokuty vychádzať z celkového obratu skupiny, na čele ktorej sa nachádzala odvolateľka, ako vyplýva z pravidiel účtovnej konsolidácie, ktoré platia v práve Únie.

Posúdenie Súdny dvorom

- 47 Článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 stanovuje, že Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom pokuty, keď porušujú článok 81 ES, ak pokuta nepresiahne pre každý podnik, ktorý sa podieľal na porušovaní, 10 % jeho celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.
- 48 Účelom predmetnej hornej hranice je zabrániť uloženiu takých pokút, pri ktorých je zrejmé, že podniky vzhľadom na ich veľkosť určenú ich celkovým obratom, hoci len približným a neúplným spôsobom, ich nebudú schopné uhradiť. Ide teda o hranicu jednotne uplatňovanú na všetky podniky a premenlivú v závislosti od veľkosti každého z nich, ktorá smeruje k vylúčeniu pokuty nadmernej a neprimeranej výšky (pozri najmä rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, body 280 a 281).
- 49 Tento účel však treba skĺbiť s potrebou zabezpečiť dostatočný odstrašujúci účinok pokuty, čo odôvodňuje zohľadnenie veľkosti a hospodárskej sily dotknutého podniku, to znamená celkových príjmov porušiteľa (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júna 2010, Lafarge/Komisia, C-413/08 P, Zb. s. I-5361, bod 102 a tam citovanú judikatúru).
- 50 Práve zamýšľaný účinok na príslušný podnik odôvodňuje zohľadnenie veľkosti a celkových zdrojov tohto podniku s cieľom zabezpečiť dostatočný odstrašujúci účinok pokuty, pričom sankcia nemôže byť zanedbateľná najmä s ohľadom na finančnú silu tohto podniku (rozsudok Lafarge/Komisia, už citovaný, bod 104).
- 51 Za týchto podmienok, ak ide o vyhodnotenie finančných zdrojov podniku, ktorému je pripísané porušenie pravidiel hospodárskej súťaže Únie, sa zdá opodstatnené zohľadniť obrat všetkých spoločností, na ktoré môže príslušný podnik vykonávať rozhodujúci vplyv.
- 52 Konkrétne, keď sa podnik, ktorému je pripísané porušenie, nachádza na čele skupiny spoločností, ktorá vytvára hospodársku jednotku, obrat, ktorý treba zohľadniť na stanovenie hornej hranice pokuty uvedenej v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, je obrat celej tejto skupiny.
- 53 Táto posledná hodnota predstavuje najlepší indikátor schopnosti dotknutého podniku mobilizovať potrebné zdroje na zaplatenie pokuty.

- 54 V tejto súvislosti, ako tvrdí Komisia, pravidlá účtovnej konsolidácie platné v práve Únie majú za cieľ poskytnúť verný obraz o majetku, finančnej situácii, ako aj o výsledkoch všetkých spoločností, ktoré patria do skupiny. Článok 1 ods. 1 písm. a) až c) smernice 83/349 ukladá povinnosť zostaviť konsolidované účtovné závierky každej materskej spoločnosti, ktorá má väčšinu hlasovacích práv v dcérskej spoločnosti alebo má právo vymenúvať alebo odvolávať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu takéhoto dcérskeho podniku alebo môže vykonávať „rozhodujúci vplyv“ na takýto podnik.
- 55 Z toho vyplýva, že keďže Komisia dostatočne preukázala pripísateľnosť porušenia spoločnosti, ktorá sa nachádzala na čele skupiny, môže na účely vyhodnotenia finančnej sily tejto spoločnosti zohľadniť konsolidované účty tejto spoločnosti v rozsahu, v akom možno tieto účty považovať za relevantný faktor pre posúdenie.
- 56 Za týchto podmienok sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 108 a 110 napadnutého rozsudku rozhodol, že horná hranica pokuty uloženej odvolateľke bola správne vypočítaná na základe celkového obratu všetkých spoločností patriacich do skupiny, ktorej hlavnou materskou spoločnosťou bola odvolateľka.
- 57 Na rozdiel od tvrdenia odvolateľky nemožno od Komisie žiadať, aby po tom, ako preukázala, že materská spoločnosť nesie zodpovednosť za porušenie spáchané jej dcérskou spoločnosťou, preukázala, že každá dcérska spoločnosť patriaca do skupiny neurčuje samostatne svoje správanie na trhu. Ako Všeobecný súd konštatoval v bode 112 napadnutého rozsudku, pripísanie porušenia, ktorého sa dopustila dcérska spoločnosť, materskej spoločnosti a zákaz uložiť pokutu presahujúcu 10 % obratu dotknutého podniku predstavujú dve samostatné otázky, ktoré sledujú iný cieľ. Je úlohou spoločnosti, ktorá sa domnieva, že konsolidovaný obrat neodráža jej reálnu hospodársku situáciu, aby prípadne predložila skutočnosti, ktoré umožňujú vyvrátiť existenciu kontrolnej právomoci materskej spoločnosti.
- 58 Tretí odvolací dôvod preto treba zamietnuť ako nedôvodný v rozsahu, v akom je založený na nesprávnom právnom posúdení vykonanom Všeobecným súdom a porušení povinnosti odôvodnenia týmto súdom.

O štvrtom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 59 V tomto odvolacom dôvode odvolateľka tvrdí, že jej základné právo na rozhodnutie o jej veci v primeranej lehote, ako ho zaručuje článok 47 Charty, nebolo v prejednávanej veci dodržané.
- 60 Odvolateľka pripomína, že konanie na Všeobecnom súde začalo 23. februára 2006 a skončilo 16. novembra 2011. Zdôrazňuje, že medzi skončením písomnej časti konania a prvou informáciou, ktorú dostala, pokiaľ ide o stav veci, uplynulo dlhé obdobie nečinnosti Všeobecného súdu.
- 61 Podľa jej názoru ani komplexnosť alebo rozsah spisu, ani počet podnikov alebo počet jazykov predmetného konania nemôžu odôvodniť, že Všeobecný súd sa počas uvedeného obdobia vecou vôbec nezaoberal.
- 62 Odvolateľka tvrdí, že keď podala svoju žalobu na Všeobecný súd proti spornému rozhodnutiu, rozhodla sa nezaplatiť uloženú pokutu hneď a naopak súhlasila s tým, že zaplatí úroky z výšky pokuty a zriadila bankovú záruku. Neprimeraná dĺžka konania viedla k zvýšeniu nákladov súvisiacich s takýmto postupom.

- 63 Preto odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom uložil spoločnosti Sachsa pokutu, za ktorú je solidárne zodpovedná, alebo subsidiárne znížil výšku pokuty, ktorá jej bola uložená, aby sa zohľadnila finančná záťaž, ktorú musela znášať z dôvodu porušenia svojho práva na dodržanie primeranej lehoty na rozhodnutie.
- 64 Na úvod Komisia uvádza, že tento odvolací dôvod je neprípustný, lebo nebol vznesený na pojednávaní pred Všeobecným súdom.
- 65 Vo veci samej sa Komisia domnieva, že v prípade prekročenia primeranej lehoty v rámci žaloby podanej na súd proti rozhodnutiu, ktorým sa ukladá podniku pokuta za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, primeranú nápravu nepredstavuje zníženie uloženej pokuty, ale žaloba o náhradu škody. Subsidiárne sa Komisia domnieva, že ak by mal Súdny dvor rozhodnúť, že došlo k porušeniu zásady primeranej lehoty a že by to malo viesť k zníženiu pokuty, toto zníženie by malo byť symbolické.

Posúdenie Súdny dvorom

– O prípustnosti

- 66 Ako vyplýva z článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora a z judikatúry tohto súdu, Súdny dvor je v rámci odvolania príslušný skúmať, či k porušeniam procesných pravidiel, ktoré sa nepriaznivo dotýkajú záujmov odvolateľa, došlo pred Všeobecným súdom (pozri najmä rozsudok zo 16. júla 2009, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisia*, C-385/07 P, Zb. s. I-6155, bod 176).
- 67 Pokiaľ ide o nezrovnalosť uvedenú v tomto odvolacom dôvode, treba pripomenúť, že bez ohľadu na to, že odvolateľka sa odvoláva na článok 6 ods. 1 EDLP, článok 47 druhý odsek Charty, ktorý zodpovedá uvedenému ustanoveniu EDLP, stanovuje, že „[k]aždý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom“. Ako už Súdny dvor viackrát rozhodol, tento článok sa týka zásady účinnej súdnej ochrany (pozri najmä rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisia*, už citovaný, bod 179 a tam citovanú judikatúru).
- 68 Preto je takéto právo, ktorého existencia ako všeobecnej zásady práva Únie bola potvrdená pred nadobudnutím platnosti Charty, uplatniteľné v rámci súdnej žaloby proti rozhodnutiu Komisie (pozri najmä rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisia*, už citovaný, bod 178 a tam citovanú judikatúru).
- 69 Hoci odvolateľka zameriava svoju kritiku hlavne na obdobie procesnej nečinnosti Všeobecného súdu, ktoré trvalo od konca písomnej časti konania až do začiatku ústnej časti konania, odvolateľka neuviedla porušenie tohto práva na pojednávaní pred Všeobecným súdom.
- 70 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, takéto opomenutie nemôže spôsobiť neprípustnosť štvrtého odvolacieho dôvodu z dôvodu, že bol prvýkrát uvedený v rámci odvolacieho konania. Ak má účastník konania povinnosť namietat procesnú vadu, len čo dospeje k záveru, že bolo preukázané porušenie uplatniteľných pravidiel, nemá povinnosť tak urobiť v štádiu, keď ešte nie sú známe všetky účinky tohto porušenia. Pokiaľ ide konkrétne o otázku prekročenia primeranej lehoty na rozhodnutie, odvolateľka, ktorá sa domnieva, že týmto prekročením lehoty poškodzuje jej záujmy, nemá povinnosť namietat toto poškodenie okamžite. Môže prípadne počkať do konca konania, aby poznala jeho celkovú dĺžku a aby tak získala všetky dôkazy potrebné na označenie porušenia, ktoré podľa jej názoru utrpela.
- 71 Štvrtý odvolací dôvod uvedený odvolateľkou na podporu jej odvolania je teda prípustný.

– O veci samej

- 72 Na úvod treba pripomenúť, že podľa Európskeho súdu pre ľudské práva je prekročenie primeranej lehoty na rozhodnutie procesnou vadou, ktorá predstavuje porušenie základného práva, a dotknutý účastník konania musí mať teda právo na účinný opravný prostriedok, ktorý mu umožní primeranú nápravu (pozri rozsudok ESLP z 26. októbra 2000, Kudla v. Poľsko, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 2000 XI, § 156 a 157).
- 73 Ak odvolateľka žiada zrušenie napadnutého rozsudku a subsidiárne zníženie pokuty, ktorá jej bola uložená, treba uviesť, že Súdny dvor už rozhodol, že keď neexistujú indície, podľa ktorých nadmerná dĺžka trvania konania pred Všeobecným súdom mala dopad na riešenie sporu, nedodržanie požiadavky rozhodnutia veci v primeranej lehote nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisia*, už citovaný, body 190 a 196, ako aj tam citovanú judikatúru).
- 74 Táto judikatúra je založená najmä na úvahe, z ktorej vyplýva, že ak nedodržanie požiadavky na rozhodnutie v primeranej lehote nemá vplyv na riešenie sporu, zrušenie napadnutého rozsudku nenapraví porušenie zásady účinnej súdnej ochrany (rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisia*, už citovaný, bod 193).
- 75 V prejednávanej veci odvolateľka nepredložila Súdnemu dvoru žiadnu indíciu, z ktorej by vyplývalo, že nedodržanie primeranej lehoty na rozhodnutie Všeobecným súdom mohlo mať nejaký vplyv na riešenie sporu, ktorý mu bol predložený.
- 76 Z toho vyplýva, na rozdiel od toho, čo navrhuje odvolateľka, že štvrtý dôvod nemôže ako taký viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku.
- 77 Odvolateľka však tvrdí, že neprimeraná dĺžka konania pred Všeobecným súdom jej spôsobila veľké finančné dôsledky a z tohto dôvodu žiada o zrušenie pokuty, za ktorú bola uznaná spoločne a nerozdielne zodpovednou.
- 78 Okrem toho, vzhľadom na potrebu zabezpečenia dodržiavania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže Súdny dvor nemôže umožniť žalobcovi iba preto, že nebola dodržaná požiadavka rozhodnutia veci v primeranej lehote, spochybníť opodstatnenosť alebo výšku pokuty v prípade, keď všetky dôvody smerujúce proti konštatovaniu Všeobecného súdu, pokiaľ ide o výšku tejto pokuty a správanie, ktoré sankcionuje, boli zamietnuté (pozri v tomto zmysle rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisia*, už citovaný, bod 194).
- 79 Z toho vyplýva, že nedodržanie lehoty na rozhodnutie veci v primeranej lehote v rámci preskúmania žaloby podanej na súd proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa podniku ukladá pokuta za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže práva Únie nemôže viesť k úplnému alebo čiastočnému zrušeniu pokuty uloženej týmto rozhodnutím.
- 80 Keďže odvolateľka subsidiárne žiada zníženie výšky pokuty, za ktorú bola uznaná spoločne a nerozdielne zodpovednou tak, aby sa zohľadnili finančné dôsledky, ktoré pre ňu vyplývali z neprimeranej dĺžky konania pred Všeobecným súdom, treba pripomenúť, že Súdny dvor, keď bol po prvýkrát konfrontovaný s podobnou situáciou, vyhovel takémuto návrhu z dôvodu hospodárnosti konania s cieľom zabezpečiť okamžitú a účinnú nápravu tejto procesnej vady, a znížil výšku pokuty (rozsudok zo 17. decembra 1998, *Baustahlgewebe/Komisia*, C-185/95 P, Zb. s. I-8417, bod 48).

- 81 Potom Súdny dvor v rámci veci týkajúcej sa rozhodnutia Komisie, ktorým sa síce konštatovalo zneužitie dominantného postavenia, ale nebola uložená pokuta, rozhodol, že nedodržanie požiadavky rozhodnutia veci v primeranej lehote zo strany Všeobecného súdu môže smerovať k návrhu na náhradu škody (rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija*, už citovaný, bod 195).
- 82 Je pravda, že prejednáváná vec sa týka situácie, ktorá je analogická so situáciou, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok *Baustahlgewebe/Komisija*. Avšak žaloba o náhradu škody podaná proti Únii na základe článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhého odseku ZFEÚ predstavuje, v rozsahu, v akom sa môže vzťahovať na všetky prípady prekročenia primeranej lehoty, účinný a všeobecný prostriedok nápravy na uplatnenie a sankcionovanie takéhoto porušenia.
- 83 Súdny dvor môže preto rozhodnúť, že sankciou pre súd Únie za porušenie jeho povinnosti rozhodnúť o veciach, ktoré sú mu predložené, v primeranej lehote, vyplývajúcej z článku 47 druhého odseku Charty, je žaloba o náhradu škody podaná na Všeobecný súd, pričom takáto žaloba o náhradu škody predstavuje účinný prostriedok nápravy.
- 84 Z toho vyplýva, že návrh na náhradu škody spôsobenej nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie Všeobecným súdom nemožno podať priamo na Súdny dvor v rámci odvolania, ale treba ho podať na samotný Všeobecný súd.
- 85 Pokiaľ ide o kritériá, ktoré umožňujú posúdiť, či Všeobecný súd dodržal zásadu primeranej lehoty, treba pripomenúť, že primeranosť lehoty na rozhodnutie sa posudzuje v závislosti od okolností vlastných každej veci, kam patrí aj zložitosť veci a správanie účastníkov konania (pozri najmä rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija*, už citovaný, bod 181 a tam citovanú judikatúru).
- 86 V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že zoznam relevantných kritérií nie je vyčerpávajúci a že posúdenie primeranosti uvedenej lehoty nevyžaduje systematické preskúmanie okolností prípadu vo vzťahu ku každému z nich, pokiaľ sa dĺžka konania javí odôvodnená aspoň vo vzťahu k jednému z nich. Z tohto dôvodu možno zložitosť veci alebo správanie žalobcu, ktoré predstavuje spomaľovanie konania, uznať ako odôvodnenie na prvý pohľad príliš dlhej lehoty (pozri najmä rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija*, už citovaný, bod 182 a tam citovanú judikatúru).
- 87 Pri preskúmaní týchto kritérií treba zohľadniť skutočnosť, že v prípade sporu o existencii porušenia pravidiel hospodárskej súťaže sú základná požiadavka právnej istoty, ktorá musí platiť v prípade hospodárskych subjektov, ako aj cieľ zabezpečiť, aby hospodárska súťaž nebola skreslená na vnútornom trhu, v podstatnom záujme nielen samotného žalobcu a jeho konkurentov, ale takisto aj v záujme tretích osôb, z dôvodu veľkého počtu dotknutých osôb a finančných záujmov, ktoré sú v hre (pozri najmä rozsudok *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija*, už citovaný, bod 186 a tam citovanú judikatúru).
- 88 Všeobecnému súdu tiež prináleží posúdiť tak vecnú správnosť uvedenej škody, ako aj príčinnú súvislosť medzi touto škodou a neprimeranou dĺžkou sporného súdneho konania tak, že preskúma dôkazy poskytnuté na tento účel.
- 89 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v prípade žaloby o náhradu škody založenej na porušení článku 47 druhého odseku Charty Všeobecným súdom, ktorý porušil požiadavky súvisiace s dodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie veci, Všeobecnému súdu prináleží v súlade s článkom 340 druhým odsekom ZFEÚ zohľadniť zásady spoločné pre právne poriadky členských štátov, pokiaľ ide o rozhodovanie o žalobách založených na podobných porušeníach. V tomto kontexte musí Všeobecný súd najmä zistiť, či možno identifikovať okrem majetkovej ujmy aj nemajetkovú ujmu, ktorú dotknutý účastník konania utrpel prekročením lehoty, a ktorá by prípadne mala byť predmetom primeranej náhrady.

- 90 Všeobecnému súdu, ktorý je podľa článku 256 ods. 1 ZFEÚ príslušný rozhodovať o takýchto žalobách o náhradu škody, prináleží rozhodovať v inom rozhodovacom zložení, než v ktorom rozhodoval spor, ktorý viedol ku konaniu, ktorého dĺžka je kritizovaná, a uplatniť kritériá uvedené v bodoch 85 až 89 tohto rozsudku.
- 91 Preto treba konštatovať, že dĺžku konania pred Všeobecným súdom, ktorá dosiahla 5 rokov a 9 mesiacov, nemožno odôvodniť žiadnou z okolností veci, ktorá viedla k tomuto sporu.
- 92 Ukazuje sa najmä, že obdobie medzi skončením písomnej časti konania predložením dupliky Komisie vo februári 2007, a otvorením ústnej časti konania v priebehu decembra 2010 trvalo okolo 3 rokov a 10 mesiacov. Dĺžku tohto obdobia nemožno vysvetľovať okolnosťami veci, či už ide o zložitosť veci, správanie účastníkov konania alebo výskyt prekážok v konaní.
- 93 Pokiaľ ide o zložitosť veci, z preskúmania žaloby podanej odvolateľkou, ako je zhrnutá v bode 13 tohto rozsudku, vyplýva, že hoci uvedené dôvody vyžadovali dôkladné preskúmanie, stupeň zložitosti uvedených dôvodov nebol osobitne vysoký. A aj keď je pravda, že pätnásť adresátov sporného rozhodnutia podalo na Všeobecný súd žalobu o neplatnosť tohto rozhodnutia, táto okolnosť nemohla brániť tomuto súdu vyhotoviť zhrnutie spisu a pripraviť ústnu časť konania v časovom horizonte kratšom než 3 roky a 10 mesiacov.
- 94 Je potrebné zdôrazniť, že v priebehu uvedeného časového úseku nebolo konanie prerušené alebo spomalené nejakým opatrením na zabezpečenie priebehu konania prijatým Všeobecným súdom.
- 95 Čo sa týka správania účastníkov konania a prekážok v konaní, skutočnosť, že odvolateľka požiadala v októbri 2010 o opätovné otvorenie písomnej časti konania neodôvodňuje časový úsek v trvaní 3 rokov a 8 mesiacov, ktorý už uplynul od jej skončenia. Okrem toho, ako uviedla generálna advokátka v bode 105 svojich návrhov, skutočnosť, že odvolateľke bolo oznámené v priebehu decembra 2010, že vo februári 2011 prebehne pojednávanie dokazuje, že táto prekážka mala len minimálny dopad na celkovú dĺžku konania, prípadne vôbec dĺžku konania neovplyvnila.
- 96 S ohľadom na uvedené skutočnosti treba konštatovať, že konanie na Všeobecnom súde porušilo článok 47 druhý odsek Charty v rozsahu, v akom nedodržalo požiadavky vyplývajúce z dodržania primeranej lehoty na rozhodnutie veci, čo predstavuje dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom (rozsudok zo 4. júla 2000, Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, Zb. s. I-5291, bod 42).
- 97 Z úvah uvedených v bodoch 73 až 84 tohto rozsudku však vyplýva, že štvrtý odvolací dôvod treba zamietnuť.

O finančnej situácii odvolateľky

- 98 Na pojednávaní odvolateľka predložila Súdnemu dvoru informácie o jej aktuálnej finančnej situácii, z ktorej vyplývalo, že nie je schopná zaplatiť pokutu uloženú v spornom rozhodnutí. Podľa jej názoru sú tieto informácie, ktoré smerujú k úplnému zrušeniu pokuty, alebo subsidiárne k jej zníženiu, prípustné podľa článku 127 rokovacieho poriadku, lebo sa jednak vzťahujú k novým okolnostiam, ktoré vyšli najavo, a jednak podporujú štvrtý odvolací dôvod týkajúci sa porušenia zásady primeranej lehoty.
- 99 Komisia uvádza, že tieto tvrdenia sú neprípustné, lebo sú nové a v každom prípade nedôvodné, lebo nie sú podložené dôkazmi.

- 100 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že odvolania podané na Súdny dvor sa môžu týkať len právnych otázok. Na posúdenie schopnosti odvolateľky zaplatiť pokutu, ktorá jej bola uložená Komisiou, by však Súdny dvor musel preskúmať skutkové otázky, čo nepatrí do jeho pôsobnosti v rámci odvolania.
- 101 Okrem toho Súdny dvor tiež pri rozhodovaní o odvolaní nemôže z dôvodu spravodlivého zaobchádzania nahradiť svojím posúdením posúdenie Všeobecného súdu rozhodujúceho v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci, ktoré sa týka výšky pokút uložených podnikom z dôvodu, že porušili právo Únie (pozri najmä rozsudok z 10. mája 2007, SGL Carbon/Komisia, C-328/05 P, Zb. s. I-3921, bod 98 a tam citovanú judikatúru). Navyše podľa ustálenej judikatúry nie je Komisia pri určení výšky pokuty povinná zohľadniť ekonomickú situáciu dotknutého podniku, keďže uznanie takejto povinnosti by viedlo k získaniu neoprávnených súťažných výhod pre podniky, ktoré sú najmenej prispôbené podmienkam trhu (pozri najmä rozsudok SGL Carbon/Komisia, už citovaný, bod 100 a tam citovanú judikatúru).
- 102 Tvrdenia odvolateľky založené na jej finančnej situácii treba teda zamietnuť ako neprípustné a v každom prípade ako nedôvodné.
- 103 Treba však dodať, že keďže sa odvolateľka domnieva, že tieto finančné ťažkosti sú v príčinnej súvislosti s nedodrzaním zásady primeranej lehoty na rozhodnutie Všeobecným súdom, môže túto skutočnosť namietat v rámci žaloby podanej na Všeobecný súd podľa článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhého odseku ZFEÚ (pozri body 88 až 90 tohto rozsudku).
- 104 Z uvedených úvah vyplýva, že žiaden z odvolacím dôvodov uvádzaných odvolateľkou na podporu jej odvolania nemožno prijať, a preto treba odvolanie zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

- 105 Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania.
- 106 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe jeho článku 184 ods. 1 na konanie o odvolaní účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat odvolateľku na náhradu trov konania a odvolateľka vo svojich dôvodoch nemala úspech, odvolateľka znáša vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania Komisie.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Odvolanie sa zamietá.**
- 2. Groupe Gascogne SA znáša trovy konania tohto odvolania.**

Podpisy